

ANSGAR 2026

TRO OG FORANDRING

I anledning af 1200-året for, at Ansgar kom til Norden som missionær, vil vi fra Haderslev Stift gerne opfordre til i løbet af 2026 at sætte fokus på netop det, som Ansgar kom med: **tro og forandring**.

Vi har spurgt en række foredragsholdere om at byde ind med emner i relation til Ansgar.
Foredragene kan bookes gennem Folkeuniversitetet i Haderslev.
Se pris og nærmere forklaring på side 5

Ansgars 1100-års jubilæum 1926 – dansk-tysk strid i grænselandet ved Lars N. Henningsen, dr.phil

Når Ansgar mindes i 2026, vil der være dansk-tysk samarbejde. 100 år før var der konflikt. På dansk side var der nationale drømme om en dansk fejring i Slesvig Domkirke. Men den tyske side lancerede sin egen storstilede tyske fest i domkirken - kristendommen var jo kommet til Norden med tyske mænd, som skabte Slesvigs forbindelse sydpå. På dansk side ændrede man så til en rent kirkelig højtidelighed i Flensborg og udflugt til Slesvig-Hedeby. Festlighederne i 1926 afspejlede komplicerede dansk-tyske kirkeforhold. I Sønderjylland var der kold luft mellem folkekirken og de tyske frimenigheder og i Sydslesvig modsætninger mellem den tyske kirke og den danske menighed.

Kontakt: larsnhenningsen@gmail.com

Arkæologiske kilder til kristningen af danerne ved Morten Søvsø, Chef for Arkæologi, Museum Vest

Omkring år 965 skrev Kong Harald Blåtand på den store Jellingsten, at han gjorde danerne kristne. Hvad han ikke skrev var, at der forud var gået mere end 200 år, hvor missionærer havde virket i Danmark. Omkring år 850 opførtes landets første kirke i Hedeby og kort efter endnu en kirke i Ribe, hvis kirkegård det lykkedes at påvise i 2009. Og amatørarkæologer med metaldetektorer finder hvert år mange korsprydede smykker fra vikingetiden. I foredraget præsenteres de arkæologiske kilder til trosskiftet, og hvilket billede de tegner af kristendommens indtog i Skandinavien.

Kontakt: mos@musvest.dk

ANSGAR 2026

TRO OG FORANDRING

Ansgar, konger og kejsere. Ansgars mission i Danmark i 800-tallet **ved Kasper H. Andersen, historiker, ph.d, Moesgaard Museum**

Med afsæt i bogen om Ansgar, der udkommer i forbindelse med Ansgar jubilæet, kaster foredraget nyt lys over Ansgars mission blandt danerne i 800-tallet. Vi går i fodsporet på 'Nordens Apostel', og især på hans forhold til de konger og kejsere, som han opsøgte som led i sit forsøg på at omvende danerne til kristendommen. Foredraget giver således både en introduktion til Ansgars liv og virke, hans verden og verdensbilleder, og vil måske også rumme en overraskelse eller to vedrørende hans relation til tidens danske konger og hans arbejde med at omvende danerne.

Kontakt: kan@moesgaardmuseum.dk

Klokkestøbning fra Ansgar til vore dage **ved Per Rasmus Møller, klokkekonsulent, Kirkeministeriet**

Takket være fundet af den såkaldte Hedeby-klokke fra midt i 900-tallet og en detaljeret beskrivelse fra 1100-tallet, der skyldes den tyske munk Theophilus, ved vi god besked om klokkestøbning i de ældste tider. I ord, lyd og billeder skal vi i selskab med Kirkeministeriets klokkekonsulent Per Rasmus Møller kigge middelalderens klokkestøbere over skulderen og samtidig få et indblik i, at klokkestøbningskunsten i princippet ikke har forandret sig afgørende siden dengang.

Kontakt: prm@km.dk

Foto: Hege Möller,
Der Nordslesviger

Sønderjylland på Ansgars tid" **ved Anders Hartvig, museumsinspektør, Museum Sønderjylland**

Da Ansgar i midten af 800-tallet rejste mod Ribe, kom han gennem Sønderjylland. På dette tidspunkt var det en landsdel i rivende udvikling. Arkæologiske udgravninger, introduktionen af naturvidenskabelige undersøgelser og de seneste års mange spektakulære detektorfund, har vist, at befolkningen voksede, landsbyer opstod, og handelsnetværk udvikledes.

Kontakt: anha@msj

Fra Hedeby til Håbets ø. Klokken som kristentroens budbringer **ved Lars Peter Melchiorson, paster emeritus, medarbejder ved Dansk Klokkeuseum**

I foredraget lægges vægten på klokken kirkehistoriske betydning og på Ansgars og Hans Egedes virksomhed; men udgangspunktet befinder sig egentlig i Kina mange år før Kristus.

Kontakt: lpmelchiorson@gmail.com

ANSGAR 2026

TRO OG FORANDRING

Foto: Sisse Dons Christensen

Ansgar og hvad så?

Hvor længe tog det med den nye tros gennemslag? Og hvornår dukkede Ansgar op i Danmark igen?

ved Per Kristian Madsen, middelalderakæolog, fhv. direktør, Nationalmuseet

Ansgar kom til Danmark i 826 og står nu igen til fejring, men vel ikke som helgen, selv om han blev til en ikke længe efter sin død og æres som sådan i den katolske domkirke i København. Foredraget skildrer, hvordan Ansgar måtte passe sig selv og sit budskab ind i 800-årenes Danmark. Her var det stormændene og af og til en konge, som rådede, både for krig og fred samt for religionen. Intet tyder på religionskampe, men det tog sin tid – fra Ribes kristne grave i 800-årene og frem til Harald Blåtands monumentale kundgørelse i Jelling i ca. 965. Jelling var et kortvarigt festfyrværk, og først hen ad vejen kom der kirker til, men overalt og på hvis foranledning og jord? – Det skal vi se på foruden at følge, hvordan Danmark frem mod år 1200 kom på plads i den europæiske familie.

Kontakt: per.kristian.madsen@natmus.dk

Ansgar-skikkelsen hos Ludvig Christian Müller

ved Søren Wogensen, sognepræst, Tinglev

Ludvig Christian Müller (1806-1851) er navnet på en dansk teolog, historiker og skolemand. Müller var en talentfuld mand, der i sit korte liv beskæftigede sig med mange områder, og han udgav blandt meget både en islandsk og en hebraisk grammatik samt en islandsk læsebog. 1836 begyndte han udgivelsen af sin "Danmarks Historie", og 1842 udkom hans bog om Ansgar, "Ansgars Levnet", der er noget af det første, der er skrevet på dansk om Ansgar. Müller havde sit virke i en kirkelig såvel som national brydningstid, men hvordan ser Müllers Ansgar-skikkelse i grunden ud i spændingsfeltet mellem Statsbanerotten 1813 og Ånden fra '48? Hvilket billede tegner Müller af ham? Det vil foredraget forsøge at kaste lys over.

Kontakt: sw@km.dk

Foto: AU Foto

Ansgar: menneske, monument, mulighed

ved Mattias Sommer Bostrup, Lektor ved Institut for Kultur og Samfund - Kirkehistorie og Praktisk Teologi

Allerede de ældste kilder til Ansgars virke i 800-tallet fremhæver det altid aktuelle og gyldige ved ham. I foredraget indkredser kirkehistorikeren Mattias Sommer Bostrup hvordan – og hvorfor – Ansgar er blevet brugt fra vikingetiden indtil vores egen tid. Hvad er det for nogle forestillinger om Ansgar, forskellige tiders mennesker har gjort sig? Hvad har de brugt ham til? Og kan han bruges til noget i dag?

Kontakt: msb@cas.au.dk

ANSGAR 2026

TRO OG FORANDRING

Ringen, klemten og kimen. Om ringeskikke gennem tiden i ord, lyd og billede ved Lars Peter Melchiorson, paster emeritus, medarbejder ved Dansk Klokkesmuseum

Klokken markerer sig i menneskers daglige liv på flere måder. I foredraget gives der eksempler på mangfoldigheden. I den forbindelse er tilhørernes bidrag med eksempler på lokale ringeskikke velkommen.

Kontakt: lpmelchiorson@gmail.com

Ansgars Schlagerparade ved Eberhard von Oettingen, sognepræst, Halk, Grarup og Vilstrup

Oplev munken Ansgars liv og rejse fra 800-tallets Frankrig, i klostrene og helt op til det mørke Vikinger-Norden. I anledningen af 1200-året for Ansgars ankomst til Hedeby i år 826 og startskuddet på kristningen af Danmark, vil foredraget på musikalsk og underholdende vis fortælle om munkens liv og virke. Missionen var langt fra en lystig slager parade men på mange måder en himmelfartskommando med stor fare for eget liv. Foredraget giver bud på, hvorfor Ansgar overlevede og især, hvordan musik igen og igen skaber de store forandringer i tiden. I foredraget møder du gregoriansk musik og klassiske og moderne pop-, rock og operaørehængere med bl.a. ABBA, Hansi Hinterseer, The Beatles, Sam Cook og mange flere.

Kontakt: evo@km.dk

Foto fra Wikimedia Commons, Ansgarstatue ved Ribe Domkirke

Foredrag bookes og afholdes i samarbejde med Folkeuniversitetet i Haderslev Kommune. Læs nærmere på næste side om hvordan det gøres.

ANSGAR 2026

TRO OG FORANDRING

Sådan gør man:

For at indgå aftale med en af foredragsholderne, skal man kontakte vedkommende via den oplyste mailadresse.

Hvis foredragsholderen har mulighed for at afholde foredraget, og man kan blive enige om tidspunktet, indgår man aftale med foredragsholderen herom og meddeler dette via mail til sekretæren for Folkeuniversitetet i Haderslev Kommune:

Lennart S. Madsen, lema@msj.dk.

Følgende oplysninger SKAL oplyses i mailen:

- Navn på foredragsholder
- Titel på foredrag
- Dato og klokkeslæt for foredraget
- Sted hvor foredraget afholdes
- Navn på arrangøren
- Navn og mailadresse på arrangørens kasserer

Folkeuniversitetets sekretær anmelder derefter foredraget til Folkeuniversitetets hovedkontor, der derefter indgår aftale med foredragsholderen, udbetaler dennes løn og bidrager derudover med at betale dennes transport og eventuelle overnatning.

Folkeuniversitetet i Haderslev fremsender regning til arrangøren lydende på komitéafgiften for et foredrag (FO) på 1 dobbelttime: kr. 1.867,00 (2025-priser) + kr. 100,00 til Folkeuniversitetet i Haderslev Kommune, **i alt kr. 1.967,00** (arrangørens samlede udgift).

Krav fra Folkeuniversitetet:

- Folkeuniversitetet skal nævnes som samarbejdspartner i forbindelse med reklamer for arrangementet
- Der skal være offentlig adgang til arrangementet (dog gerne med tilmelding og mod entre)

Folkeuniversitetet
Haderslev